

Aviation gasolines, turbo fuels & lubricants.

TILL HJELMCO OIL:S DEPÅKUNDER

Sollentuna 01 07 02

KOMPLETTERANDE NYA REGLER FÖR HANTERING AV FLYGBRÄNSLEN

Regler och arbets- och synsätt som många känner igen från **kvalitetssäkring** av verksamhet inom handel och industri börjar nu sprida sig in i regelverk från olika myndigheter.

Detta måste betraktas som en normal utveckling och kommer mer och mer att känneteckna vårt förhållande till omvärlden.

Från den 1/1 2001 föreskriver således Sprängämnesinspektionen i SÄIFS 2000:4 (www.sprangamnes.se) kompletterande regler för hantering av brandfarliga vätskor. De nya reglerna "drabbar" inte de som redan före den 1/1 2001 hanterar flygbränslen **förrän den 1/1 2006** - men om Ditt lagringstillstånd skall förnyas under tiden 1/1 2003 till den 1/1 2006 skall de nya reglerna tillämpas från det datum det nya tillståndet skall gälla.

Hjelmco Oil tar dock redan upp ärendet nu för att få ut information i god tid.

Samtliga innehavare av flygbränslecisterner kommer att omfattas och vi har redan idag tagit upp en dialog med Sprängämnesinspektionen.

Vi har god förhoppning om att kunna utarbeta en mall som är anpassad till våra kunders verksamhet.

En flygklubb som har en flygbensinanläggning om max 3.000 liter eller en Jet-A1-anläggning < 12.000 liter utanför vattenskyddsområde/dricksvattentäkt omfattas endast i begränsad omfattning det nya regelverket.

Riskutredning

Den som yrkesmässigt hanterar brandfarliga vätskor skall i en särskild **riskutredning** visa att dessa hanteras på ett betryggande sätt.

En typisk flygklubb betraktas dock i Sprängämnesinspektionens ögon som en annan verksamhet än den man har privat i sitt eget hem eller däromkring och klassas därför som yrkesmässig verksamhet.

1 ÅRSUNDH.015/TXTINSTR

HJELMCO OIL AKTIEBOLAG.

A private company.
Registered office: STOCKHOLM, Sweden.
Registered number: 556210-9156.
V.A.T. ident. no.: SE556210915601.

Oil Terminal, Distribution & Services.

Stuvargatan 9,
SE-721 32 VÄSTERÅS, Sweden.
Phone int. +46 21 12 31 76
Fax int. +46 21 18 46 20
Mobile phone int. +46 102 96 11 58

Supply & Marketing.

Runskogsvägen 4 B,
SE-192 48 SOLLENTUNA, Sweden.
Phone int. +46 8 626 93 86
Fax int. +46 8 626 94 16
Mobile phone int. +46 706 96 93 86

Flygklubben anses hantera flygbränslen "yrkesmässigt" - i kombination med kommersiell flygskola, rundflyg-tillstånd, brandflyg och liknande aktiviteter med kommersiellt inslag liksom vid uthyrning till medlemmar.

En riskutredning kan vara mycket enkel och i många fall utgöra en ren bedömning - men i de fall **då krav om lagringstillstånd föreligger skall utredningen dokumenteras.**

Krav på lagringstillstånd föreligger för bensincistern > 3.000 liter, Jet-A1 cistern > 12.000 liter eller om bränsle lagras inom vattenskyddsområde eller dricksvattentäkt.

Riskutredningen består i att **dela upp hanteringen av flygbränsle i olika moment**, som ex.vis lagring, påfyllning från tankbil, påfyllning av flygplan, daglig tillsyn reparation och service.

Varje moment analyseras sedan med avseende på tänkbara risker för brand-, explosion och miljö. Exempelvis vid tankning av flygplan kan slangen börja läcka.

Detta riskmoment noteras och analyseras. Analysen skall beskriva vad som kan göras för att undvika skada på grund av denna händelse.

Exempelvis skall nödstopp finnas lätt tillgängligt, medel för absorption av bränsle på marken finnas på plats. Om vattenavlopp finnes skall detta täckas så att bränsle inte transporteras till avloppsnätet. Brandsläckare skall finnas på plats för att stoppa eld som skulle kunna uppkomma.

Efter att ha analyserat vad som kan göras för att undvika/förhindra skadan fullföljer man ett åtgärdsprogram utifrån den gjorda analysen.

Dokumentationen av riskutredningen skall omfatta uppgifter om

- de brand- och explosionsriskerna som identifierats och bedömts,
- de åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtagas för att uppnå en betryggande hantering,
- klassningsplan enligt Sprängämnesinspektionens föreskrifter (skall normalt finnas sedan tidigare)
- övriga för hanteringen relevanta uppgifter.

Dokumentationen skall sedan kunna förevisas tillsynsmyndigheten, ex.vis den kommunala räddningstjänsten.

Handlingsprogram

Kravet på att ett handlingsprogram skall utformas gäller **både kommersiell och icke kommersiell** verksamhet. Avgörandet här ligger i om man hanterar brandfarliga vätskor av en viss mängd eller ej.

När det gäller Jet-A1 är cisternstorleken c:a 5.8 miljoner liter! (5.000 ton), men för flygbensin som klassas som extremt brandfarligt går gränsen redan vid en cisternstorlek om c:a 14.000 liter (10 ton).

Ett **handlingsprogram** skall behandla följande punkter:

1. **Organisation och personal**, roll- och ansvarsfördelning för de som hanterar flygbränslet. Exempel är drivmedelsföreståndarens ställning, tankningsmannens (pilotens) ansvar etc.
2. **Identifiering och bedömning av riskerna för allvarliga olyckor med brandfarlig vätska**. Beslut och införande av rutiner så att risken för allvarliga olyckor kan identifieras. Bedömning av sannolikheten för och svårighetsgraden av sådana olyckor.
3. **Styrning**- beslut om införande av rutiner för hur verksamheten kan bedrivas under säkra förhållanden. Exempel är rutin för tankning, daglig-, vecko- och års-tillsyner.
4. **Hantering av ändringar**- beslut om rutin för att fånga upp ändringar som sker på befintlig tankanläggning däromkring. Exempel är när en ny hangar skall byggas och hur man fångar upp de konsekvenser som detta kan få för klubbens tankanläggning när det gäller säkerhetsavstånd mm.
5. **Planering inför nödsituationer**- beslut om införande av rutiner anpassade till då en nödsituation inträffar. Exempel är då klubbstugan börjar brinna och vad man skall göra för att hindra brandens spridning till klubbens tankstation, eller då ett utsläpp sker genom en brusten bränsleslang.
6. **Resultatuppföljning** - beslut om införande av rutiner för att kunna följa upp målen för handlingsprogrammet. Exempel är vad flygklubben gör om en tankningsman (pilot) regelbundet glömmet daglig tillsyn före första tankning.
7. **Utvärdering och revision**- beslut om införande av rutiner för systematisk och regelbunden utvärdering av handlingsprogrammets effektivitet och lämplighet. Exempel är att klubben från tid till annan överväger handlingsprogrammets omfattning.

forts. nästa sida

**Tankning inom vattenskyddsområde/dricksvattentäkt
Speciella regler för sjöflygplan**

Sveriges största dricksvattentäkt är Mälaren. Många mindre sötvattendrag utgör också dricksvattentäkter.

Utsläpp av **en liter** brandfarlig vätska i en dricksvattentäkt kan förstöra **en miljon liter** dricksvatten.

Naturvårdsverket har gett ut föreskrifter och allmänna råd om skydd mot mark- och vattenförorening. (NFS 2000:4. Se också www.environ.se)

Inom vattenskyddsområde får man fritt hantera maximalt 250 liter brandfarlig vätska.

Om man avser att hantera mer än denna mängd skall man informera tillsynsmyndigheten. (normalt kommunens miljö-hälsoenhet)

I normalfallet anses anmälan 4-veckor i **förväg** räcka. Tillsynsmyndigheten skall under denna tid ha möjlighet att meddela råd och föreskrifter.

Naturvårdsverkets föreskrift anger regler inom vattenskyddsområde men det kan mycket väl vägas in i texten att omfatta även område för dricksvattentäkt. **Du som är sjöflygare torde därför vara skyldig att noga överväga var och på vilket vattendrag du avser att tanka Ditt flygplan.**

Naturvårdsverkets regler gäller sedan den 1/7 2000.

Ny klassningsplan vid verksamhet med brandfarlig vara enligt Europenormen SS-EN 60 079-10

Enligt Sprängämnesinspektionens föreskrift, SÄIFS 1996:6, skall den som ansvarar för verksamhet där risk för brand eller explosion föreligger till följd av hantering med brandfarlig vara, låta utföra klassning.

Med klassning menas fastställande av riskområden och dess utsträckning dvs en bedömning om explosiv gasblandning kan uppstå och i så fall i vilken omfattning. Klassningen skall dokumenteras i en klassningsplan.

Vid nästa tillfälle då Du skall förnya Ditt tillstånd för lagring av brandfarliga varor kommer tillsynsmyndigheten begära **uppgradering av Din gamla klassningsplan** till den nya standarden.

Hjelmco Oil har utarbetat en lathund som hjälper Dig vid klassning enligt den nya standarden av en typisk bränsledepå för en flygklubb.

Lathunden är producerad i Word 97 och AutoCAD R.12 LT.

Kontakta Hjelmco för hjälp med Din nya klassningsplan.